

1. ALGEMEEN

Voor de museumstichting was 2015 een bewogen jaar. In vele jaren was een expositie opgebouwd over de geschiedenis van het NLR. De vrijwilligers, die dit hebben gerealiseerd, hebben meestal hun hele werkzame leven bij het NLR doorgebracht. Aan deze mensen was het na een ongeveer 30 jarig bestaan van het museum de taak om voor de ontmanteling en opslag van de collectie te zorgen. Daarnaast werd hen gevraagd om mee te denken over een nieuwe koers voor de museumstichting. Zij hebben beide op een professionele manier uitgevoerd, terwijl niemand is afgehaakt. Het bestuur heeft hiervoor grote waardering uitgesproken. Evenzo waardeert het bestuur de materiële en financiële steun die het ook in het afgelopen jaar weer heeft ontvangen van de directie van het NLR.

2. BESTUUR

De samenstelling van het bestuur is in 2015 ongewijzigd. Gezien de leeftijd van de bestuursleden, is het bestuur steeds op zoek naar versterking van de bestuursfuncties. Daarover zijn enkele contacten geweest, die nog niet hebben geleid tot het gewenste resultaat. Er werden negen bestuursvergaderingen gehouden. Opnieuw heeft Ferdi Uilhoorn een grote bijdrage geleverd bij de ondersteuning van het bestuur. Het bestuur heeft het jaarlijks overleg gevoerd met de NLR directie. Regelmatig werd met het hoofd Ondersteunende Diensten gesproken samen met de projectleider Nieuwbouw. De steun en medewerking van beiden heeft bijgedragen om de complexe ontruiming en opslag van expositie en archief binnen de daarvoor gestelde tijd te voltooien. Het bestuurslid DirkJan Rozema is ook werkzaam als vrijwilliger in het Documentatiecentrum van Aviodrome. Deze combinatie van werkzaamheden bevordert de relatie tussen de museumstichting en de Aviodrome. Het bestuur heeft ook dit jaar weer dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen van de Commissie van Donateurs. Gezamenlijk is onder andere een Beleidsplan voor het jaar 2016 geschreven.

3. VRIJWILLIGERS

Voor zover mogelijk was hebben de vrijwilligers hun activiteiten voortgezet in beide NLR-vestigingen. Het archief ontving weer vele externe bezoekers. Op 4 maart en 12 augustus zijn tijdens bijeenkomsten met de vrijwilligers de lijnen voor de toekomst besproken, zie tevens punt 8. Met de vrijwilligers in de Noord-

oostpolder is op 28 oktober nog een afzonderlijke bijeenkomst gehouden., eveneens gericht op het in punt 8 genoemde onderwerp. Aan alle vrijwilligers is gevraagd een overeenkomst te ondertekenen, ingaande 1 januari 2016, waarin hun relatie met de museumstichting formeel is vastgelegd.

4. VERHUIZING

In verband met de renovatie van de gebouwen 10 en 40 zijn de daarin door de museumstichting gebruikte ruimten begin 2015 ontruimd. Voordat alle expositiepanelen en objecten zijn ontmanteld werden daarvan foto overzichten gemaakt. Na een gezamenlijke inspanning van betrokkenen van het NLR en van de museumstichting vond de collectie een plek in het gedeeltelijk ontruimde simulator (V-N) gebouw 90. Dank zij een zorgvuldige voorbereiding is precies bekend in welke verhuisdoos zich elk object bevindt en op welke stelling de grotere modellen liggen. Een woord van dank aan Jaap de Jong, de beheerder van de museumcollectie, past hier voor zijn nimmer aflatende inzet om dit hele proces voor te bereiden en te begeleiden. Het archief is begin juni, met de hulp van veel vrijwilligers, verplaatst naar het tijdelijk door het NLR gehuurde gebouw 25. De archiefbeheerder, Jos Slottje, zorgde ervoor dat direct daarna alle documenten weer gevonden konden, zij het in andere stellingen. Door omstandigheden duurde het tot na de vakantie voordat de kantoorruimte in gebouw 90 kon worden ingericht. Na de verhuizing van de museumspullen in februari was het, om bedrijfs-technische redenen bij het NLR, noodzakelijk om sommige opgeslagen objecten te verplaatsen naar het nieuwe gebouw 60. Aan het eind van het jaar kon ook de zogenaamde APERO ruimte in gebouw 90 door de museumstichting worden gebruikt. Tijdens de verhuizing is een overzicht gemaakt van museumspullen, die buiten de definitie van NLR erfgoed vallen. Alvorens deze af te voeren zijn ze aangeboden aan de NLR directie, de Aviodrome en het NRM. Vrijwilligers van de museumstichting krijgen nog de gelegenheid een keuze te maken uit wat overblijft. Enkele objecten zijn in bruikleen afgestaan aan het Luchtvaart- en Oorlogs Museum Texel (LOMT) en het Nationaal Ruimtevaart Museum (NRM). ▶

5. DONATEURS

Het aantal donateurs eind 2015 was 196, waarvan 95 voor het leven. Dit is per saldo een teruggang van 5 donateurs t.o.v. eind 2014 mede veroorzaakt door het overlijden van 5 donateurs en een vijftal afzeggingen. Er hebben zich 5 nieuwe donateurs aangemeld.

Het streven van het bestuur blijft om het aantal donateurs te vergroten, teneinde in de toekomst meer personen aan de stichting te binden en een wat grotere financiële armslag te verkrijgen. Daarom worden NLR medewerkers die gepensioneerd worden, bij hun vertrek van het NLR, nog eens opmerkzaam gemaakt op de mogelijkheid donateur van de stichting te worden.

In april en oktober werden lezingen gehouden tijdens donateurs bijeenkomsten. De eerste ging over het leven van Anthony Fokker. De tweede stond in verband met het feit dat het op 24 november 2015 60 jaar geleden was dat de Fokker F27 Friendship de eerste vlucht maakte. Bij beide gelegenheden werden de aanwezigen ook op de hoogte gebracht van de stand van zaken bij het digitaal toegankelijk maken van het NLR erfgoed, waarover meer in punt 8. De lezingen werden door ongeveer 35, respectievelijk 50 personen bezocht. Ook dit jaar zijn vier nieuwsbrieven uitgebracht. Aan de laatste nieuwsbrief van het jaar was een speciale bijlage toegevoegd, gewijd aan de eerste vlucht van de F27.

6. UITVOERING VAN HET BELEIDSPLAN 2014-2015

In de nieuwsbrief nr. 56 van juni 2015 is aandacht besteed aan de inhoud van het Beleidsplan 2014-2015. Aangegeven is op welke wijze het bestuur bezig is de doelstellingen van het plan te realiseren. Hierna volgt de stand van zaken m.b.t. drie belangrijke punten uit het Beleidsplan:

- **Het leveren van een bijdrage aan het realiseren van een NLR expositie:** Nadat daarvoor in 2014 door de museumstichting een "Vlekkenplan" was gemaakt, dat met de NLR directie is besproken heeft het daarna tot december 2015 geduurd voordat het bestuur werd ingeschakeld om mee te denken over de inrichting van de NLR expositie. Nog voor het einde van het jaar is door het bestuur een voorstel gedaan om heden en verleden van het NLR met elkaar te verbinden binnen het door het NLR voorziene expositie concept.
- **Het inzetten van NLR erfgoed bij andere lucht- en ruimtevaart musea:** Er zijn enkele voorstellen gedaan voor deelexposities aan de Aviodrome, waarvan er één verder zal worden uitgewerkt. Materiaal is beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de exposities bij het LOMT en het NRM. De museumstichting heeft in het verslagjaar een interactief beeldschermstelsel aangeschaft, waarmee het mogelijk is zelf complete deelexposities te maken,

voor toepassing binnen het NLR en daarbuiten. Twee vrijwilligers, Ferdi Uilhoorn en Gerard Ha-meetman, hebben zich beschikbaar gesteld om zich de hiervoor benodigde kennis eigen te maken.

- **Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het op termijn oprichten van een Nederlands Luchtvaarttechnisch Museum, waarin een belangrijk deel van het erfgoed een plaats kan krijgen:** Deze verkenning, door de Commissie van Donateurs uitgevoerd, is nog niet helemaal voltooid. Binnen kort zal worden vastgesteld of en op welke wijze een vervolgstap zal worden gezet m.b.t. dit onderzoek.

7. ALGEMENE MUSEUMWEBSITE

Met de zeer gewaardeerde hulp van twee vrijwilligers van het NRM is de bestaande website www.nlr-museum.nl omgevormd tot www.erfgoednlr.nl. Erik Vermeulen is bereid gevonden als webmaster te acteren. De nieuwe website zal onder andere een beeld geven van de voormalige expositie in gebouw 40, inclusief de foto's en de teksten op de panelen. Daarmee is deze expositie zelf gaan behoren tot het NLR erfgoed. De website is ingericht met ook een beperkt toegankelijk gedeelte voor vrijwilligers en bestuur. Het is verheugend dat de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag dit jaar heeft besloten om onze nieuwe website te gaan archiveren, waarmee deze toegankelijk en actueel blijft voor toekomstig onderzoek.

8. DIGITALE DEELCOLLECTIES

Via onze goede contacten met het NRM werd kennisgemaakt met het Zijper Collectie Beheer Systeem (ZCBS). Op 20 februari was een groot aantal vrijwilligers aanwezig bij een presentatie van de bedenker van dit niet commerciële systeem. Daarbij waren ook uitgenodigd vertegenwoordigers van de Aviodrome en van het NRM. De vele mogelijkheden die het ZCBS systeem biedt overtuigde bestuur en vrijwilligers dat we hiermee een uitstekend middel zouden hebben om het NLR erfgoed (objecten, foto's en documenten) langs digitale weg te kunnen ontsluiten. Op 4 maart werd, tijdens een bijeenkomst van de vrijwilligers in het nieuwe Nationaal Militair Museum in Soesterberg, de aanvraag ondertekend voor deelname aan ZCBS. Daarmee begon de doorstart van de museumstichting naar een digitale bestemming. Vervolgens begon de fase van het opzetten van de eigen organisatie, het in gebruik nemen van een nieuw internet domein en het volgen van een cursus door de webmaster Erik Vermeulen. Op 12 augustus kwamen de vrijwilligers weer bij elkaar. Erik Vermeulen gaf daarbij een overzicht van de mogelijkheden van het ZCBS systeem voor de museumstichting. Tijdens de bijeenkomst werd ook een besluit genomen over de indeling van de drie deelbanken in steeds dezelfde rubrieken en subrubrieken. Vervolgens werd met de vrijwilligers afgesproken wie zich met een bepaald (sub)gebied zou gaan bezighouden. Het doel om

iedereen na alle grote veranderingen “aan boord” van de museumstichting te houden was na afloop van deze belangrijke bijeenkomst ook bereikt. Inmiddels was gestart met het toevoegen aan de beeldbank van een kleine 100 foto's. Hiermee konden de betrokken vrijwilligers oefenen in het op de juiste manier toevoegen van informatie over een bepaalde foto. De vrijwilliger Ronald Dijkstra heeft een “Leidraad voor de vrijwilligers” geschreven, waarin alle benodigde informatie is samengevat. Aan het einde van het jaar bevatte de beeldbank ongeveer 100 foto's, waarvan vele zijn vrijgegeven voor Internet. De objectenbank, opgezet volgens het museumbeheersysteem van Jaap de Jong, bevat ca 2500 objecten, die bijna allemaal nog moeten worden vrijgegeven voor Internet.

9. MUSEUMPUBLICATIES

Over het concept van het boek over Von Baumhauer werd in maart binnen de redactiecommissie overeenstemming bereikt. Het is vervolgens overhandigd aan de uitgever Lanasta. Aan het einde van het jaar was ongeveer de helft van het ruim 300 pagina's tellende boek opgemaakt door Lanasta en terugontvangen voor correctie door enkele leden van de redactiecommissie. Dit proces wordt in 2016 voortgezet, waarna de publicatie van dit belangrijke en mooie boek naar verwachting in de tweede helft van 2016 zal plaatsvinden.

Een aanzienlijk aantal andere museumpublicaties is verkocht.

10. EXTERNE CONTACTEN

Het museumbestuur heeft in 2015 de bestaande contacten met de buitenwereld voortgezet. Met de directie van Luchtvaartthemapark Aviodrome en met het bestuur van het NRM vond periodiek overleg plaats. De contacten met het LOMT en de Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD werden gecontinueerd.

Het doel is om het erfgoed van het NLR onder de aandacht te brengen van (openbare) musea en organisaties, die zich bezig houden met de historie van de lucht- en ruimtevaart. Maar ook om te komen tot vormen van samenwerking. Met het NRM werd in december een samenwerkingsovereenkomst getekend.

De bestaande contacten binnen ons lidmaatschap van de Vereniging Bedrijf en Historie (VBH), waarvan veel toonaangevende bedrijven lid zijn, werden voortgezet. De VBH heeft een werkgroep opgericht om de mogelijkheden voor het opzetten van een bedrijf verzamelmuseum te onderzoeken. Jan van Doorn heeft namens de museumstichting zitting in deze werkgroep. ■

Vrijwilligersbijeenkomst in het Nationaal Militair Museum te Soesterberg

V.l.n.r. staand: DirkJan Rozema, Frans Sonnenschein, Nico van Driel, Ellen Rozema, Ronald Dijkstra, Erik Vermeulen, Gerard Hameetman, Frans Idema, Jos Slottje, Ferdi Uilhoorn, Kees Bakker, Kees Leijnse, Joop Hanekamp, Henk Timmers, Kees Mossel, Jaap de Jong en Bram Elsenaar; v.l.n.r. gehurkt: Wim de Jong, Henk Pouwels, Jan Koning en Jan van Doorn.